VALTIOVARAINMINISTERIÖ

14.1.2019

Valtionhallinnon kehittämisosasto
Neuvotteleva virkamies Jarmo Huotari

Hallintovaliokunnalle

Pyydetty lisäselvitys asiassa hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta ja laiksi valtiokonttorista annetun lain 2 §:n muuttamisesta (HE 281/2018 vp)

Analysointi- ja raportointipalvelu

Analysointi- ja raportointipalvelua koskevat ehdotukset on siirretty erilliseen jatkovalmisteluun. Pyrkimyksenä on lähettää asiaa koskeva hallituksen esitysluonnos lausunnolle kesäkuuhun mennessä ja antaa asiaa koskeva hallituksen esitys eduskunnalle syksyllä 2019.

Toimitusjohtajan nimittäminen

Palkeiden toimitusjohtajan nimittäisi ehdotuksen mukaan valtiovarainministeriö. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa tuli esille, että Valtorin toimitusjohtajan nimittäisi jatkossa valtioneuvosto.

Voimassa olevan TORI-lain (Laki valtion yhteisten tieto- ja viestintäteknisten palvelujen järjestämisestä (1226/2013)) 8.1 §:n mukaisesti palvelukeskuksen toimitusjohtajan nimittää hallitus. Tämän ratkaisun taustalla on ollut Valtorin erityisvirastoasema. Tämän vuoksi toimintamalliin on säädetty piirteitä osakeyhtiömallista, mikä on johtanut ns. normivirastosta poikkeavaan ohjausmalliin.

Valtiovarainministeriössä syksyllä 2018 valmistellun TORI-lain muutoksen yhtenä tavoitteena oli lakkauttaa Valtorin hallitus. Lakkauttamisen johdosta lain 8 § oli tarkoitus ehdottaa muutettavaksi siten, että pykälästä olisi poistettu säännös toimitusjohtajan nimittävään tahoon. Jatkossa valtioneuvosto olisi nimittänyt toimitusjohtajan perustuslain 126 §:n yleistoimivallan perusteella. Lakimuutosta koskeva hallituksen esitys jäi kuitenkin antamatta eduskunnalle hallituksen tekemän priorisoinnin takia.

Ehdotettu laki palvelukeskuksesta on laadittu voimassa olevan valtioneuvoston asetuksen pohjalta (valtioneuvoston asetus valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta (229/2009). Sen 9 §:n mukaisesti valtiovarainministeriö nimittää toimitusjohtajan. Tätä on perusteltu sillä, että palvelukeskus on ministeriö ohjauksessa, joten on luontevaa, että ohjaava ministeri nimittää sen toimitusjohtajan. Ministeriö luonnollisesti jättää nimittämistoimivaltaa koskevan asian valiokunnan harkittavaksi.

Neuvottelukunnan henkilöstön edustaja

Voimassaolevan valtioneuvoston asetuksen 6 §:n 2 momentin mukaan neuvottelukuntaan kuuluvat neuvottelukunnan puheenjohtajana toimiva toimitusjohtaja ja enintään viisi muuta jäsentä, joista yksi on palvelukeskuksen henkilöstön keskuudestaan valitsema edustaja. Lakiehdotuksen 5 §:n mukaan palvelukeskuksella voi olla neuvottelukunta. Sen kokoonpanosta, tehtävistä, asettamisesta ja toimikaudesta voidaan antaa tarkempia määräyksiä työjärjestyksellä.

Ministeriö on priorisoinut asiakasneuvottelukunnan aseman palvelukeskuksen ja sen asiakkaiden välisen vuoropuhelun varmistamiseksi. Asiakasneuvottelukunta on osoittautunut tärkeäksi toimielimeksi palvelukeskuksen asiakasrajapinnassa. Palvelukeskuksen käytännön toiminnassa neuvottelukunnan merkitys on ollut asiakasneuvottelukuntaan verrattuna vähäisempää. Tämän vuoksi sen asettaminen on ehdotuksen mukaan mahdollista, mutta ei lakisääteistä. Mikään ei esityksen mukaan luonnollisesti estä valitsemasta mahdollisesti asetettavaan neuvottelukuntaan myös henkilöstön edustajaa.